

Comitetul Economic si Social European

CCMI/084
Ajutor de stat – închiderea
minelor de cărbune

Bruxelles, 8 decembrie 2010

AVIZ

al Comitetului Economic si Social European
privind
propunerea de regulament al Consiliului privind ajutorul de stat pentru facilitarea
închiderii minelor de cărbune necompetitive
(aviz din proprie inițiativă)

—————
Raportor general: **dl PEZZINI**
—————

La 20 octombrie 2010, în conformitate cu articolul 29 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură, Comitetul Economic și Social European a hotărât să elaboreze un aviz din proprie inițiativă cu privire la

Propunerea de regulament al Consiliului privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive.

La 20 octombrie 2010, Biroul Comitetului Economic și Social European a însărcinat Comisia consultativă pentru mutații industriale cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă.

Având în vedere caracterul urgent al lucrărilor, Comitetul Economic și Social European l-a numit pe dl PEZZINI raportor general în cadrul celei de-a 467-a sesiuni plenare din 8 și 9 decembrie 2010 (ședința din 8 decembrie 2010) și a adoptat prezentul aviz cu 158 voturi pentru, 8 voturi împotriva și 5 abțineri.

*

* *

1. Concluzii și recomandări

- 1.1 CESE consideră că este necesar un pachet de măsuri care să dea un impuls puternic modelului energetic durabil, să ofere sectorului un cadru de referință cert și stabil, inclusiv o planificare energetică în funcție de cerințele de siguranță a aprovizionării și să ia în considerare **aspectele sociale, teritoriale și ambientale și foaia de parcurs pentru perioada 2020-2050**.
- 1.2 Comitetul recomandă prelungirea Regulamentului privind industria cărbunelui în prezent în vigoare [Regulamentul (CE) nr. 1407/2002 din 23 iulie 2002 privind ajutorul de stat pentru industria cărbunelui], pentru o perioadă egală cu cea a legislației care urmează să expire, fără a împovăra bugetul UE și fără a pune condiții categorice de închidere a minelor, dar cu posibilitatea acordării unor ajutoare pentru investiții și pentru tehnologii inovatoare și ecologice de exploatare a cărbunelui (*clean coal* – CC), precum și pentru formarea de personal cu înaltă calificare în domeniul materiilor prime strategice. CESE solicită hotărât modificarea propunerii, astfel încât „să faciliteze restructurările competitive ale minelor de cărbune”, și consolidarea unei rezerve strategice comunitare.
- 1.3 CESE solicită o evaluare la jumătatea perioadei a condițiilor de competitivitate ale „cărbunelui curat”, comparativ cu nivelurile de competitivitate ale altor resurse energetice autohtone ale UE în perspectiva anului 2020, cu ajutoarele acordate altor surse energetice autohtone, cu promovarea utilizării cărbunelui pe piețele mondiale, cu volatilitatea prețurilor combustibililor fosili la nivel mondial, cu valoarea adăugată europeană a resurselor autohtone,

precum și cu costurile de reconversie a centralelor electrice și de reabilitare a exploatărilor miniere dezafectate.

- 1.4 În opinia Comitetului, această evaluare trebuie realizată până în 2014, în strânsă corelație cu punerea în aplicare a dispozițiilor Tratatului de la Lisabona privind noua politică energetică a UE (cf. articolul 194) și în concordanță cu strategia Uniunii privind securitatea energetică și accesul la resurse, precum și cu alte politici ale UE, în special politicile industrială, comercială și de cercetare și inovare.
- 1.5 Comitetul solicită prezentarea în 2015 a unui Raport de evaluare la jumătatea perioadei, adresat PE, Consiliului și Comitetului, și referitor la competitivitatea industriei europene a cărbunelui, fără a ține seama de situația actuală excepțională de criză, însă ținând cont de parametrii menționați mai sus, definiții pentru caracteristicile acestei industrii (cu scoaterea în evidență a progreselor înregistrate sub aspect strategic, economic, tehnologic, social și ambiental, precum și în ceea ce privește scăderea gradului de dependență energetică).
- 1.6 CESE amintește faptul că UE deține o poziție fruntașă în cercetarea și dezvoltarea tehnologiilor energetice ecologice, în special în materie de tehnici de CSC (captare și stocare a CO₂), precum tehnologii ecologice de exploatare a cărbunelui, poligenerare pe bază de cărbune și producția de energie electrică în cadrul soluțiilor integrate fără emisii¹, care fac parte integrantă din cel de-al VII-lea Program-cadru al Uniunii Europene pentru activități de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative (2007-2013).
- 1.7 CESE subliniază că nu există probleme de denaturare a concurenței pe piața internă europeană întrucât, după cum a evidențiat chiar Comisia, nu are loc un comerț semnificativ cu cărbune între statele membre, și din cauză că instalațiile tehnologice ale centralelor electrice sunt proiectate pentru tipuri proprii de cărbune de referință.
- 1.8 CESE subliniază că Regulamentul privind ajutorul de stat pentru industria cărbunelui [Regulamentul (CE) nr. 1407/2002] este mai actual decât oricând, mai ales în ceea ce privește:
- „dezechilibrul concurențial între cărbunele comunitar și cărbunele importat a fortat industria cărbunelui să ia măsuri de restructurare substanțiale, implicând reduceri majore ale activității în ultimele decenii”;
 - „Comunitatea a devenit din ce în ce mai dependentă de aprovizionarea externă cu surse de energie primară”;

¹

Cf. ZEP – *European Technology Platform for Zero Emission Fossil Fuel Power Plant – Implementation Plan 2010 – 2012* (Platforma tehnologică europeană privind centralele electrice bazate pe combustibili fosili cu emisii zero – Plan de punere în aplicare 2010-2012) www.zeroemissionsplatform.eu/ccs-technology/capture.html; Conferința privind Planul SET (Planul strategic al UE pentru tehnologiile energetice), organizată de Președinția belgiană (15-16 noiembrie 2010, Platforma tehnologică europeană privind centralele electrice bazate pe combustibili fosili cu emisii zero – ETP-ZEP), <http://setis.ec.europa.eu/technologies/Zero-emission-fossil>

- „situația politică mondială dă o dimensiune în întregime nouă evaluării riscurilor geopolitice și de securitate în sectorul energiei și dă un sens mai larg conceptului de securitate a aprovizionării”.

- 1.9 Din aceste motive și ținând seama de faptul că resursele energetice sunt un factor strategic, CESE recomandă o tranziție eficientă către noul model energetic durabil european, cu un mix diversificat, care să ia în considerare toate sursele de energie cu tehnologii destinate reducerii emisiilor poluante și cu termene de realizare credibile, introducând și menținând elemente care să diminueze dependența sa de resursele externe.
- 1.10 Comitetul subliniază importanța – în materie de eficiență energetică, de luptă împotriva schimbărilor climatice, de scădere a emisiilor de CO₂ și a altor substanțe poluante – a obținerii unui consens democratic și participativ și solicită cu hotărâre consolidarea și mai buna structurare a dialogului social **sectorial** din industria cărbunelui, la diferite niveluri, în contextul politicii de coeziune economică și socială a Uniunii, pentru regiunile producătoare de cărbune în care închiderea activității ar echivala, în perioada actuală de criză globală, cu pierderea a peste 300 000 de locuri de muncă situate în teritorii foarte specifice.

2. **Introducere**

- 2.1 În prezent, Uniunea Europeană are o producție de cărbune² de circa 288 de milioane de tone echivalent cărbune (Mtec), dintre care 122 Mtec sunt reprezentate de antracit. Cărbunele se folosește cu precădere la producerea electricității, la generarea de căldură, la producerea oțelului și în alte procese industriale. Cele mai mari țări producătoare de cărbune sunt Germania și Polonia.
- 2.2 Șase dintre cele zece state membre producătoare de cărbune fosil acordă ajutoare de stat sectorului, sub diverse forme: în primul rând, Germania și Spania și, în mai mică măsură, Ungaria, Polonia, România, Slovacia și Slovenia (în pofida faptului că, în cazul celei din urmă, minele sunt deja închise).
- 2.3 Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului din 1951 cuprindea prevederi clare referitoare la posibilitatea statelor membre de a acorda ajutoare de stat întreprinderilor din sectorul producției de cărbune și oțel: „În cadrul Comunității, sunt incompatibile cu piața comună a cărbunelui și a oțelului și, în condițiile prevăzute în prezentul tratat, sunt, prin urmare, eliminate și interzise: [...] subvențiile sau ajutoarele acordate de state [...], sub orice formă”. Această interdicție absolută de la articolul 4 litera c), impusă diferitelor state, de a susține întreprinderile, era o consecință logică a abolirii tuturor măsurilor naționale de protecție în cadrul pieței comune.

²

În acest aviz se vorbește despre „cărbune fosil sau cărbune”, astfel cum este definit la articolul 2 din Regulamentul (CE) nr. 1407/2002: antracit, lignit, cărbune fosil.

- 2.4 Cu toate acestea, la scurt timp după înființarea pieței comune, a devenit evident faptul că nu se poate garanta aprovizionarea cu energie la nivel european și, pentru a fi acordate anumite tipuri de ajutoare comunitare, a fost utilizat articolul 95, referitor la apariția unor împrejurări neprevăzute după semnarea tratatului. Acest lucru a permis Comunității să intervină acolo unde era necesar pentru îndeplinirea unuia sau mai multor obiective din tratat.
- 2.5 La expirarea Tratatului CECO, Consiliul UE a introdus în 2002 Regulamentul (CE) nr. 1407/2002 din 23 iulie 2002 privind ajutorul de stat pentru industria cărbunelui, care expiră la 31 decembrie 2010. Din 2003 până în 2008 a fost aprobată acordarea de ajutoare pentru acest sector în valoare de peste 26 de miliarde EUR.
- 2.6 CESE a avut ocazia de a se pronunța cu privire la acest sistem³, fiind de acord cu „estimarea Comitetului consultativ al CECO, potrivit căruia un regulament care urmărește îmbunătățirea siguranței aprovizionării cu energie și crearea unei rezerve stabile de surse interne de energie primară nu poate solicita în același timp eliminarea tuturor ajutoarelor acordate industriei cărbunelui”.
- 2.7 CESE a întâmpinat cu satisfacție și „posibilitatea ca statele membre să își poată stabili ca obiectiv un nivel minim de producție de cărbune care să permită accesul la zăcămintele importante”. Aceasta presupune o infrastructură eficientă, o atenție sporită și intervenții concrete în sfera delicată a igienei și securității la locul de muncă, calificare profesională temeinică și competențe tehnologice.
- 2.8 Pe de altă parte, Comitetul subliniază cât este de importantă o contribuție activă la acest sector specific în contextul materiilor prime strategice autohtone, pentru o Europă mai atractivă sub aspectul investițiilor și al ocupării forței de muncă, pentru consolidarea dimensiunii competitive a întreprinderilor și a coeziunii sociale, pentru stimularea înclinației către cercetare și inovare și, în sfârșit, pentru promovarea creării și difuzării noilor cunoștințe și a formării resurselor umane⁴.
- 2.9 De asemenea, Comitetul a avut ocazia de a sublinia: „Comisia ar trebui să se poată concentra asupra examinării ajutoarelor de stat care au un impact semnificativ asupra schimburilor comerciale, fără a-și mai irosi resursele în examinarea unei multitudini de cazuri, de interes preponderent local, prin clarificarea semnificației și interpretarea conceptului de „importanță locală” (*local concern*)⁵.

³ JO C 48, 21.2.2002, p. 49.

⁴ JO C 65, 17.3.2006, p. 1.

⁵ Cf. nota 2.

- 2.10 CESE a mai subliniat și faptul că „combustibilii fosili (cărbune⁶, petrol și gaze naturale) constituie în prezent coloana vertebrală a aprovizionării cu energie, la nivel european și global. Importanța lor nu va scădea nici în deceniile următoare, rămânând așadar indispensabili”⁷.
- 2.11 „O exploatare mai intensă a zăcămintelor însemnate de cărbune din Europa poate atenua această dependență. Cât privește cărbunele, până în prezent a fost extras doar 3% din potențialul total, estimat la cca 3 400 de miliarde **tone de echivalent petrol** (tep)”. „Nivelul resurselor și rezervelor de cărbune, petrol și gaz pe plan mondial este estimat în funcție de mai mulți factori (creștere economică, prospecțiuni, dezvoltare tehnologică). Aceste resurse vor dăinui pentru încă multe decenii (în cazul cărbunelui, poate chiar secole)...”⁸.
- 2.12 Conform perspectivelor 2030-2050 trasate de Centrul Comun de Cercetare (*JRC – Joint Research Centre*)⁹, cărbunele fosil va fi utilizat pentru acoperirea necesarului de energie pe tot parcursul secolului al XXI-lea, o atenție sporită fiind acordată limitării emisiilor de gaze cu efect de seră prin investiții masive în cercetare și în dezvoltarea unor aplicații comerciale ale tehnologiilor ecologice de exploatare a cărbunelui (*Clean Coal*) și prin măsuri tot mai punctuale în materie de tehnologii de captare și stocare a CO₂. La nivel mondial, cărbunele va rămâne o sursă de energie însemnată, furnizând peste 20% din necesarul de energie la scară mondială.
- 2.13 După cum a amintit CESE¹⁰, „după o scădere inițială, ne putem aștepta la o nouă creștere a consumului de cărbune, începând cam din 2015, drept urmare a unei dimensiuni concurențiale sporite a acestei surse de energie, la producerea curentului electric. Principalele motive ale acestei evoluții sunt creșterea prețului gazelor naturale și disponibilitatea operațională preconizată a tehnologiilor de avangardă pentru producția de energie electrică pe bază de cărbune”.
- 2.14 China, Statele Unite, India, Australia și Rusia sunt principalii producători la scară mondială, cu o producție anuală de 2 761 Mt pentru China (47% din producția mondială), de 1 006 Mt pentru Statele Unite ale Americii (17%) și de 247 Mt pentru Rusia (4%). UE importă 180 Mt de cărbune anual, în special din Rusia (30 %), Columbia (17,8 %), Africa de Sud (15,9 %) și SUA (12,8 %) ¹¹.

6 Antracit, lignit și cărbune fosil.

7 JO C 28, 3.2.2006, p. 5.

8 JO C 28, 3.2.2006, p. 5.

9 *Coal of the future (supply prospects for thermal coal by 2030-2050)*, Directorate General Joint Research Center (DG JRC), Institutul pentru Energie, Petten (Țările de Jos), februarie 2007.

10 Cf. nota 9.

11 SUA joacă încă un rol activ în finanțarea centralelor pe cărbune – atât pe plan național, cât și internațional – , fapt ce contravine angajamentului luat de președintele Obama de a elimina treptat subvențiile pentru combustibilii fosili în cadrul G20.

3. Propunerile actuale

- 3.1 În perspectiva expirării Regulamentului (CE) nr. 1407/2002 din 23 iulie 2002 privind ajutorul de stat pentru industria cărbunelui, Comisia a prezentat recent 6 opțiuni:
- opțiunea 1: Comisia nu propune un nou instrument legislativ specific sectorului care să se aplice după expirarea Regulamentului privind industria cărbunelui; se aplică numai normele generale privind ajutorul de stat;
 - opțiunea 2: adoptarea unor orientări în baza articolului 107 alineatul (3) litera c) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), similare celor adoptate în sectoarele siderurgic și naval (ajutoare pentru sprijinirea muncitorilor disponibilizați sau pensionați anticipat ca urmare a închiderii minelor, pentru consilierea muncitorilor și pentru acțiuni de recalificare profesională, pentru reabilitarea exploatărilor);
 - opțiunea 3: regulament care să permită ajutor de operare pe durată determinată (ajutor pentru închidere), ajutor de operare degresiv, atâta timp cât este însoțit de lichidarea sistematică a activităților din mine și a instalațiilor, în contextul unui plan bine definit de închidere a minelor;
 - opțiunea 4: regulament care să permită acordarea de ajutoare pentru acoperirea costurilor excepționale (datorii sociale și de mediu preluate) legate de închiderea minelor de cărbune;
 - opțiunea 5: regulament în baza articolului 107 alineatul (3) litera e) din TFUE, prin care să se acorde atât ajutor pentru închidere, cât și ajutor pentru acoperirea costurilor excepționale;
 - opțiunea 6: prelungirea cu 10 ani (până în 2020) a actualului Regulament privind industria cărbunelui, fără a se pune condiția închiderii minelor și cu posibilitatea de a se acorda ajutor de investiții.
- 3.2 Pe baza opțiunii 5, Comisia a hotărât să prezinte Consiliului o propunere de nou regulament, punând la dispoziția statelor membre un instrument suplimentar pentru atenuarea impactului social și regional al închiderii minelor și pentru promovarea coeziunii sociale a regiunilor europene.
- 3.3 De fapt, pe lângă posibilitățile prevăzute de legislația generală în materie de ajutoare de stat, pentru a consolida dimensiunea concurențială a întreprinderilor și coeziunea socială, pentru a stimula înclinația către cercetare și inovare și, în sfârșit, pentru a promova crearea și difuzarea noilor cunoștințe și formarea resurselor umane, propunerea Comisiei ar oferi posibilitatea de a fi declarate compatibile cu piața internă două tipuri de ajutoare acordate industriei cărbunelui: ajutoare pentru închidere și pentru acoperirea costurilor excepționale.

3.3.1 Concret, acordarea de ajutoare de operare pentru minele de cărbune ar putea fi permisă numai dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- există un plan detaliat de închidere definitivă, până la 1 octombrie 2014, a minelor de cărbune necompetitive care erau active la 31 decembrie 2009;
- degresivitate semnificativă a ajutorului, în timp: reducere de 33% pe perioade de cincisprezece luni;
- ajutorul se restituie integral în cazul în care închiderea nu are loc la termen;
- prezentarea unui plan național de măsuri vizând atenuarea impactului pe care utilizarea cărbunelui îl are asupra mediului;

3.3.2 Acordarea de ajutoare pentru costuri excepționale se referă la acoperirea costurilor excepționale de restructurare și de rehabilitare a exploatărilor, costuri care nu sunt direct legate de producția curentă, ca și la costuri sociale și de mediu preluate, legate de închiderea minelor de cărbune, doar dacă ele decurg din închiderea unităților de producție de cărbune.

4. **Observații generale**

4.1 Comitetul regretă faptul că nu a fost consultat de către Consiliu, ținând seama mai ales de competențele Comisiei consultative pentru mutații industriale (CCMI), structură permanentă de lucru a CESE care a preluat competențele Comitetului consultativ al Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO).

4.2 În primul rând, CESE își revendică prerogativa de a se putea pronunța cu privire la o temă deosebit de relevantă în materie de mutații industriale în cadrul Uniunii, urmând exemplul Comitetului consultativ al CECO, căruia i s-a oferit posibilitatea de a se pronunța asupra Regulamentului (CE) nr. 1407/2002, preconizând că „îmbunătățirea siguranței aprovizionării cu energie și crearea unei rezerve stabile de surse interne de energie primară nu pot presupune în același timp eliminarea tuturor ajutoarelor acordate industriei cărbunelui”.

4.3 CESE amintește faptul că Consiliul European din 19 și 20 martie 2009 a subscris la cea de-a doua Revizuire strategică a politicii energetice, prezentată la 13 noiembrie 2008 de Comisie, care afirmă nevoia „valorificării la maximum a resurselor energetice indigene ale UE” și subliniază „necesitatea de a valorifica la modul optim resursele energetice proprii, incluzând sursele regenerabile, combustibilii fosili și, în țările care decid aceasta, energia nucleară”.

4.4 CESE mai amintește și că al VI-lea Program de acțiune pentru mediu 2002-2012 își propune, printre altele, „încurajarea utilizării combustibililor fosili regenerabili și cu conținut redus de carbon pentru producerea energiei electrice” iar articolul 1 din Regulamentul privind ajutorul pentru industria cărbunelui, actualmente în vigoare, prevede „necesitatea de a menține, ca măsură de precauție, o cantitate minimă a producției interne de cărbune pentru a garanta accesul la rezerve”.

- 4.5 În sfârșit, CESE subliniază că și analizele efectuate de Institutul pentru energie din Petten au relevat faptul că se preconizează utilizarea cărbunelui fosil pentru acoperirea necesarului de energie pe tot parcursul secolului al XXI-lea.
- 4.6 CESE întâmpină cu satisfacție măsurile propuse de Comisie atâta timp cât acestea răspund nevoilor de dezvoltare competitivă a întreprinderilor din sector și nu se înscriu doar într-o logică a neconcurenței¹², într-un cadru de referință comun, în vederea:
- menținerii resurselor energetice autohtone la un nivel corespunzător, pentru a contribui la siguranța aprovizionării și pentru a reduce dependența energetică;
 - menținerii poziției de lider a Europei în domeniul tehnologiilor extractive inteligente și al tehnologiilor de mediu „cărbune curat” și de CSC (captarea și stocarea CO₂): tehnologia de captare și stocare a CO₂ va putea fi utilizată pe scară largă numai după 2020 și cu condiția ca activitățile necesare de cercetare-dezvoltare (C-D) să se desfășoare la timp și cu succes;
 - găsirii de soluții pentru remedierea deficiențelor pieței în materie de investiții în cercetare, inovare și restructurare, astfel încât întreprinderile europene din industria cărbunelui să devină competitive, prin achiziționarea de noi tehnologii de piață, cu preț redus;
 - conformării, prin creșterea bunăstării și a nivelului de ocupare a forței de muncă, la obiectivele de natură socială și ambientală la nivel teritorial și de dezvoltare a regiunilor în care sunt preponderente sau chiar exclusive activitățile miniere și extractivă și industriile conexe;
 - aplicării conceptului de „importanță locală” (*local concern*) la acest sector, dat fiind că impactul comerțului intracomunitar este minim sau inexistent și deci nu influențează în mod semnificativ schimburile comerciale, iar sistemul actual de ajutoare nu a produs denaturări substanțiale ale concurenței;
 - modernizării centralelor de producere a energiei electrice, respectarea procedurilor și termenelor de restructurare a sectorului la nivel național¹³, prin susținerea rețelelor de regiuni carbonifere și de centre de competență în domeniul extracției și al utilizării resurselor minerale și a sistemelor de rețele pentru formarea de cadre de înaltă calificare;
 - păstrării noțiunii de „rezervă strategică minimă” de cărbune autohton ca „obligație de serviciu universal a sectorului public”, pentru siguranță energetică, prevăzută la articolul 106 din TFUE (fostul articol 86 din TCE);

¹² În această privință, după cum se precizează în toate documentele privind politica energetică a Comisiei – de la Planul SET la Strategia energetică 2011-2020 – trebuie luați în considerare parametri precum nivelurile de competitivitate ale altor resurse de energie autohtone ale UE în perspectiva anului 2020, ajutoarele acordate altor surse de energie autohtone, promovarea utilizării cărbunelui pe piețele mondiale și volatilitatea prețurilor combustibililor fosili la nivel internațional, precum și valoarea adăugată europeană a securității energetice a resurselor strategice autohtone, în special în condiții de criză și tensiuni internaționale; de asemenea, trebuie avute în vedere costurile de reconversie a centralelor electrice și de reabilitare a exploatărilor miniere dezafectate.

¹³ Cf., de exemplu, planul german pentru minele de cărbune până în 2018.

- asigurării serviciilor de orientare, formare și reconversie profesională pentru lucrători și pentru specialiștii din minele deficitare, sprijin pentru pensionarea anticipată în sector și în industriile conexe;
- dezvoltării și susținerii dialogului social sectorial european pentru industriile extractive și organizarea unor forumuri de specialitate, structurate în rețele, precum Forumul combustibililor fosili de la Berlin;
- sprijinirea diseminării și a schimbului de bune practici, în special din punct de vedere tehnic și ambiental, atât pentru ca producțiile de cărbune avansate din punct de vedere tehnologic și aplicațiile acestora să câștige în competitivitate și durabilitate, cât și pentru demararea restructurărilor, reconversiilor și închiderilor (și a reabilitării¹⁴ exploatărilor), acolo unde astfel de evoluții nu sunt posibile.

4.7 CESE consideră că intervalul de timp menționat de Comisie este prea limitat și nu corespunde exigențelor dezvoltării acestui sector: perioada 2011-2018 ar fi mai potrivită – cum a fost de altfel perioada 2002-2012 – pentru a se verifica dacă întreprinderile din sector sunt sau nu competitive în lumina evoluției tehnologice a pieței, în special în ceea ce privește tehnicile extractive ecologice a cărbunelui și CSC la preț redus.

4.8 Tot astfel, în opinia CESE, rata degresivității pare exagerată și concentrată pe intervale de timp prea scurte ca să poată lăsa loc pentru recuperarea competitivității și pentru inovații de producție, „cărbune curat” și CSC. În plus, ajutoarele ar trebui să răsplătească întreprinderile care câștigă teren în materie de competitivitate, nu să le pedepsească, așa cum preconizează propunerea.

4.9 Cât despre dezechilibrele concurențiale dintre produsul importat și produsul autohton, înainte de a le califica drept aspecte care justifică limitarea regimului UE, ar fi poate necesară o examinare mai clară și mai transparentă a sistemelor de ajutoare din țările exportatoare. În opinia CESE, ar trebui de asemenea evaluată cu mai mare atenție și consecvență – în momentul încheierii acordurilor cu țări terțe – introducerea obligației de respectare a standardelor sociale OIM adecvate, pentru a se evita exploatarea minerilor și pentru asigurarea unor condiții optime de securitate și de protecție a lucrătorilor împotriva accidentelor deseori mortale care survin în marile exploatări mondiale.

4.10 În final, CESE consideră că, pentru viitorul activității din sectorul cărbunelui și al producției de energie electrică, ar fi absolut necesar să se pună la dispoziția întreprinderilor europene și a statelor membre un cadru clar și proactiv al ajutoarelor orizontale la care se poate recurge în scopuri sociale, ambientale, de CDT și inovare, de formare și calificare profesională în acest sector.

¹⁴ „Decommissioning”.